

Kommittédirektiv

Vissa åtgärder vid genomförandet av
omlokalisering av statlig verksamhet

Dir.
2005:106

Beslut vid regeringssammanträde den 29 september 2005

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare tillkallas för att dels kartlägga behov av samlade insatser för den personal som väljer att inte flytta med vid omlokaliseringen av statlig verksamhet från Stockholm och som kommer att omfattas av trygghetsavtalet, dels, om behov finns, ta över arbetsledningsansvaret för sådan personal.

Utredaren skall ansvara för att lämplig lokal finns för kvarvarande personal i Stockholmsregionen.

Bakgrund

Regeringen avser att i de lokala arbetsmarknadsregioner (LA-regioner) som berörs mest av försvarsomställningen, dvs. Östersund, Arvidsjaur, Karlstad/Kristinehamn och Gotland, ta ett särskilt stort ansvar i form av riktade insatser. För att möta de påfrestningar som omställningen innebär för dessa LA-regioner aviserade regeringen flera åtgärder i propositionen Vårt framtida försvar (prop. 2004/05:5, prop. 2004/05:43, bet. 2004/05:FöU4, bet. 2004/05:FöU5, rskr. 2004/05:143). Regeringen har bl.a. fattat beslut om ny- och omlokaliseringar av statliga arbetstillfällen till dessa regioner.

Stödinsatser för personalen

Trygghetsstiftelsen och trygghetsavtalet

Trygghetsstiftelsen bildades den 1 april 1990 samtidigt som ett nytt trygghetsavtal för statsanställda trädde i kraft. Stiftelsens arbete baseras på det avtalet och finansieras genom att de statliga arbetsgivarna betalar en procentuell andel av lönesumman som de centrala parterna har kommit överens om.

När en statsanställd blir uppsagd på grund av arbetsbrist, är det Trygghetsstiftelsens uppgift att så långt som möjligt förhindra att han eller hon blir arbetslös. Detsamma gäller när någon till följd av omlokalisering väljer att inte följa med till den nya orten.

Trygghetsstiftelsen tar inte över arbetsgivarens ansvar för själva omställningsarbetet. Partsorganet Trygghetsstiftelsen är en samarbetspartner för arbetsgivaren och de lokala fackliga organisationerna och ett komplement till de övriga stödresurser som finns. Arbetsförmedlingens resurser skall tas tillvara – även när det gäller statsanställda. En förutsättning enligt trygghetsavtalets intentioner är också att den anställda själv tar ansvar och arbetar aktivt för att lösa sin situation.

Uppdraget

Ett tjugotal myndigheter berörs i olika omfattning och vid olika tidpunkter av omlokaliseringarna från Stockholm. En särskild utredare tillkallas för att dels kartlägga behov av samlade insatser för den personal som väljer att inte flytta med vid omlokaliseringen av statlig verksamhet från Stockholm och som kommer att omfattas av trygghetsavtalet, dels, om behov finns, ta över arbetsledningsansvaret för sådan personal.

Anställningsmyndigheten kan överlåta arbetsledningsrätten till utredaren. Primärt handlar det om personal på de myndigheter som helt eller till betydande del omlokaliseras.

Utredaren skall skapa bästa möjliga förutsättningar för ett samlat omhändertagande för den personal som väljer att inte följa med till den nya lokaliseringsorten. Det är viktigt att personalen så långt som möjligt ges goda förutsättningar att hitta nya anställningar och att på ett lättillgängligt sätt få tillgång till ett gemensamt stöd. Utredaren har därför ett ansvar att anskaffa ändamålsenlig lokal för kvarvarande personal i Stockholmsregionen om det är lämpligt.

Uppdragets genomförande och tidsplan

Allmänt

När omlokaliseringstidpunkten är beslutad och en tidsplan föreligger för varje särskild lokalisering finns förutsättningar för den enskilde att ta ställning till om han eller hon skall följa med till den nya orten. Ett ställningstagande från arbetstagarens sida är en förutsättning för att omställningstiden skall kunna utnyttjas för Trygghetsstiftelsens åtgärder. I och med ett sådant ställningstagande kan trygghetsavtalet utlösas. Utredaren kan då påbörja arbetet med att stödja och följa att personalen aktivt tar sig an sin situation.

Enligt trygghetsavtalet är inriktningen att vid en omlokalisering skall en arbetstagare som väljer att inte följa med till den nya orten få en sådan omställningstid från omlokaliseringsbeslut till anställningens upphörande att arbetstagaren på ett rimligt sätt, i likhet med vad som gäller vid uppsägning på grund av arbetsbrist, kan få Trygghetsstiftelsens bistånd.

Mot denna bakgrund är det angeläget att klara ut ansvars- och arbetsfördelningen mellan utredaren och respektive myndighet. Det är en grannliga uppgift att väga intresset av att verksamheten så långt som möjligt skall kunna bedrivas utan störningar mot de anställdas berättigade intresse av att så snart som möjligt få nya anställningar. Detta är en bedömning som myndighetschefen måste göra. Samordningsinsatserna innebär

således inte någon rätt för den anställde att själv bestämma när arbetsledningsansvaret skall övergå till den särskilde utredaren. Ett beslut om övergång fattas först efter dialog med den anställde.

Utredaren skall således förbereda och genomföra omhändertagande av personal som väljer att inte följa med till den nya lokaliseringsorten. Utredaren skall fortlöpande föra en nära dialog med berörda departement och samråda med berörda myndigheter. Utredaren skall utnyttja tillgängliga stödresurser, framför allt Trygghetsstiftelsen och den offentliga arbetsförmedlingen, men också t.ex. Arbetsgivarverket och företagshälsovården.

Utredaren skall hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Kartläggning

Utredaren skall, i samråd med berörda myndigheter, lokala fackliga organisationer och Trygghetsstiftelsen, i en första fas kartlägga vilket behov som föreligger av samlade insatser för den personal som väljer att inte flytta med vid omlokaliseringen och som kommer att omfattas av trygghetsavtalet. Om behov finns kan utredaren i en andra fas ta över arbetsledningsansvaret för berörd personal. Utredaren skall senast den 1 december 2005 till regeringen redovisa kartläggningen och i förekommande fall lämna förslag till en plan för sitt fortsatta arbete. Efter redovisad kartläggning kommer regeringen att ta ställning till behov av tilläggsdirektiv.

(Finansdepartementet)